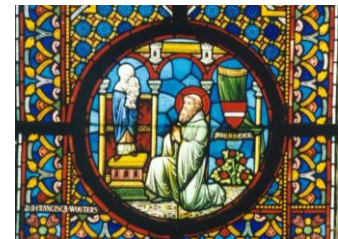

De zalige Walter van Bierbeek

De herinnering aan Walter, een telg uit het oude adellijke geslacht dat Bierbeek een monumentale Romaanse kapittelkerk schonk, wordt ook in de gemeente levendig gehouden. Een glasraam in de zuidmuur van de rechterkruisbeuk van de Sint Hilariuskerk toont twee medaillons, waarvan het onderste gewijd is aan Walter van Bierbeek. De gebaarde monnik, gekleed in de pij van de **cisterciënzers**, **knielt voor een beeld van de Moeder Gods**. Sedert 1953 bezit dezelfde kerk ook een klok die de naam draagt van Walter van Bierbeek.

De voornaamste biograaf van Walter van Bierbeek is Caesarius van Heisterbach. Deze was een tijdgenoot van Walter en een ordebroeder, monnik van de cisterciënzer abdij van Heisterbach aan de Rijn, niet ver van Himmerod. Hij leefde van 1170 tot 1240 en moet

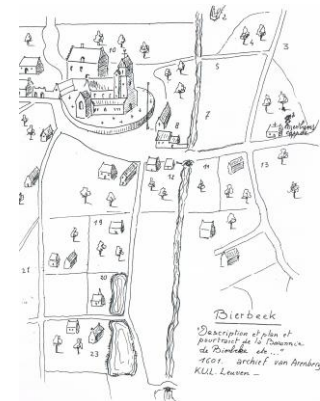
Walter dus gekend en gesproken hebben Walter van Bierbeek moet een uitzonderlijk personage en evens een voorbeeldig monnik geweest zijn. In het boek 'Himmerod, Geschichte und Sendung' (1978) van Abt Dr. Ambrosius Schneider, wordt Walter vermeld met betrekking tot zijn vroomheid voor Onze-Lieve-Vrouw: *'... Zart und kindlich sind die Beziehungen zur Gottesmutter in Himmerod. Der Mönch Walter von Birhach besitzt ein Buch mit Gebeten und Liedern zu Maria, das er dauernd bei sich trägt. Die einfachen Laienbrüder führt das kindlich-vertrauende 'Ave Maria' zu tiefer Christusvereinigung...'*

Levensloop

Uit hetgeen Caesarius over Walter van Bierbeek heeft geschreven kan diens leven als volgt worden samengevat Hij werd geboren te Bierbeek tussen 1154 en 1160 geboren als zoon van de toenmalige heer Walter I (zie stamtafel), heer van Bierbeek vermoedelijk op het toenmalige herenhoeve, op de plaats waar later de Rooikapelhoeve in het huidige Blanden zou gebouwd worden. Deze zeer godsdienstige adellijke familie hadden niet alleen Bierbeek maar ook nog enkele andere lenen in bezit en was verbonden met de Hertogen van Brabant. Iwein van Bierbeek schonk in 1189 de dorpskerk aan de abdij van Sint-Nicaise te Reims. Een tak van de hertogelijke familie waren de heren van Bierbeek.

Stamvader was Hendrik van Bierbeek, die huwde met de dochter van de adellijke familie van Gosselies. Uit het geslacht kwam niet alleen de Zalige Walter voort, maar ook nog een tiental abten en abdisen, o.a. bij de abdijen van Park, van Nijvel, van Vorst en van Pont-à-Celles.

Als jongeling werd hij schildknaap aan het hof van de hertog van Brabant, waar hij een harde training kreeg en weldra een grote behendigheid in het hanteren van wapens verwierf. Walter stond bekend als een onversaagd ridder, een befaamd kampvechter en een uitblinker in gevechten en toernooien. Hij wordt beschreven als een

ridder met een opgeruimd en vrolijk karakter, maar ook als een vroom man met een bijzondere devotie voor Onze-Lieve-Vrouw. Later trad hij in krijgsdienst bij de hertog van Brabant en in deze hoedanigheid vergezelde hij hertog Hendrik I op de derde kruistocht (1189-1192). Zo nam Walter ook deel aan de bloedige veldslag om Akko in 1192. Zeer getekend door al wat hij had meegemaakt en diep ontgoocheld over het gedrag van de kruisvaarders zelf, keerde hij tamelijk verbitterd naar huis terug. Na een korte periode van meditatie verliet hij zijn geboortestreek en zijn vriendenkring om als monnik in te treden bij de cisterciënzers van Himmerod, tussen Eisenschmitt en Grosslittgen bij Trier in Duitsland.

Himmerod werd gesticht in 1134 door de H. Bernardus van Clairvaux zelf en is het 14 dochterklooster en het eerst in Duitsland dat direct door de H. Bernard is gesticht.

In de 1200 eeuw werd het klooster van de Heiligen genoemd, omdat het 74 heiligverklaarde monniken heeft voortgebracht.

De Monniken hebben op 26 juli 1802 voor het laatst het Salve Regina gezongen en verlieten toen het klooster, omdat de Franse Regering (Franse Revolutie) het klooster had opgeheven.

Op 15 oktober 1922 hebben de monniken de heropricting van Himmerod gevierd.

Behalve enkele degelijke heiligenlevens, schreef Caesarius van Heisterbach het "Dialogus miraculorum", een uitgebreid werk in twaalf delen over wonderen en visioenen, geschreven als stichtende verhalen om de mensen geestelijk te onderrichten. Het is in deze dialoog over mirakelen dat het leven van Walter wordt verteld.

Caesarius Heisterbach

Toernooi

Eens reed Walter, in gezelschap van andere ridders naar een toernooi. Toen ze onderweg bij een kerk kwamen, steeg Walter van zijn paard en nodigde zijn gezellen uit om samen met hem een mis bij te wonen. Uit vrees niet tijdig op het toernooi te komen, weigerden de andere ridders Walter te volgen en zij vervolgden hun weg. Walter ging alleen de kerk binnen en liet er een dienst ter ere van de Lieve-Vrouw opdragen. Na het misoffer bleef de ridder nog lange tijd in gebed verzonken.

Ondertussen had het toernooi een aanvang genomen en de vrienden van Walter verdedigden met succes de Brabantse kleuren. Naarmate echter de strijd vorderde, werden er meer en meer Brabanders uitgeschakeld. Maar plots meldden de bazuinen de intrede van een andere ridder. Iedereen meende Walters helm en wapenschild te herkennen. Spoedig keerden de kansen en met de hulp van de bijgekomen ridder won Brabant de wedstrijd. Het toernooi was reeds afgelopen toen Walter zijn vrienden achterna reed. Hij hoorde echter het volk dat van het toernooiveld terugkeerde Walter van Bierbeek prijzen om zijn dapperheid. Toen hij later aan een herberg afstapte werd hij ook door iedereen om zijn overwinning gelukgewenst. Walter was hierover ten zeerste verwonderd, tot hij tot de overtuiging

Zalige Walter Van Bierbeek
Ridder-monnik van Maria
1165 Bierbeek - 1222 Himmerod

kwam dat Maria, als beloning voor het feit dat hij om harentwille het toernooi had verzuimd, voor een plaatsvervanger had gezorgd.

In het kader van het 125 jr dekenaat jubileum is een gedenksteen geplaatst en ingezegend door deken Fons d'Hoogh op 11 oktober 1998.

Vasten beloond

Walter had de gewoonte op de vigiliedagen voor de Mariafeesten te vasten op water en brood. Eens had hij op zo een vastendag vrienden op bezoek op de ouderlijke hoeve en bood hen een beker wijn aan. Aan zijn knecht vroeg hij zijn beker met water te vullen. Wanneer Walter van Bierbeek rechtstond voor de heildronk proefde hij tot zijn grote verbazing van de allerbeste wijn. Toen hij later zijn knecht hiervoor berispte, verzekerde deze hem dat hij water uit de emmer had geschept. Daarop nam hij de beker terug, spoelde hem uit, vulde hem opnieuw met water, proefde eraan om zeker te zijn en bracht hem opnieuw naar zijn meester. Walter vond echter opnieuw wijn in de beker. Toen werd het hem duidelijk dat Maria uit barmhartigheid dit wonder voor hem had bewerkt.

Op een dag toen Walter naar de markt reed, woonde hij onderweg in een kerk, staande tussen een menigte mensen, een heilige mis bij. Toen de priester die de mis opdroeg, bij de consecratie de kelk ophief, zag hij onder de kelkvoet een gouden kruis liggen. Aan het kruis was een briefje gehecht met de tekst: "*Breng dit kruis van mij, de moeder van God, aan mijn vriend ridder Walter van Bierbeek*". De priester las de tekst en nadat hij de mis had beëindigd ging hij op het gestoelte staan en riep: "Is er hier onder u een zekere ridder Walter van Bierbeek?" Nadat Walter zich kenbaar gemaakt had nam de priester de edelman terzijde, reikte hem het kruis aan en vertelde waar hij het gevonden had en van wie het was. Met vreugde en dankbaarheid nam Walter het kleinood in ontvangst. Later gaf Walter het kruis aan de abt van Himmerod. Deze schonk het op zijn beurt aan de gravin Ada van Holland.

Gastenbroeder

In Himmerod werd Walter tot gastenbroeder benoemd. Door zijn minzaam karakter was hij daartoe bijzonder geschikt. In deze hoedanigheid had hij ook de zorg voor de armen en de zieken die aan de abdijpoort kwamen aankloppen. Op zekere dag werd een rijke boer uit de buurt, die door de duivel bezeten was, naar het klooster gebracht. In de gastenkamer werd hij door Walter ontvangen. De monniken probeerden met alle middelen de duivel uit te drijven, maar alles wat zij ondernamen was tevergeefs. Dan riep Walter Onze-Lieve-Vrouw aan, vroeg de zieke hetzelfde te doen. Toen dit ook niet lukte, nam Walter een psalmboek en legde het op het hoofd van de zieke. De reactie van de duivel was geweldig, het boek werd met grote kracht op de grond geslingerd, het lichaam van de zieke ging aan het schudden en aan het beven. Tenslotte bleef de man voor dood liggen. Na een uur echter kwam de zieke bij, stond op en verklaarde zich genezen. Hij ging terug naar huis maar kwam na enige tijd terug om Maria te bedanken, alsook haar dienaar die de genezing had bewerkt.

In de Middeleeuwen gebruikte men vooral ossenspannen om het land te bewerken. Paarden werden als rijdier gebruikt. Zoals in vele kloosters werden ook te Himmerod paarden gefokt. Toen eens een zeer mooi paard in de stallen stond, wilden zowel de hertog van Trier als de hertog van Lotharingen het dier kopen. Omdat gevreesd werd een van de heren te ontstemmen door aan de andere de voorkeur te geven, werd besloten het paard aan de graaf van Holland weg te schenken. Walter van Bierbeek werd aangeduid om met twee andere lekenbroeders het paard weg te brengen. Op hun tocht kwamen ze door een met sappig gras begroeide vlakte.

Toen het paard van Himmerod in de verte een troep grazende paarden zag, rukte het zich los uit de handen van zijn geleiders en rende het weg in de richting van de kudde. De paarden vluchtten samen weg en de kloosterlingen konden de dravende dieren niet meer inhalen. Toen ze zich ontzet afvroegen wat te doen, zei Walter dat ze beter konden terugkeren naar hun abdij, want tenzij de heilige Maagd het hun terugbezorgde, waren ze het paard toch kwijt. En zie, pas hadden ze een

paar kilometers afgelegd of het paard kwam hen achterna gedraafd en hoewel het maar half getemd was, boog het tam zijn hals onder de handen van zijn geleiders.

Citerspeler

Omdat hij zo goed bereisd was, werd Walter dikwijls uitgestuurd om de belangen van het klooster te behartigen. Zo voer hij eens met een lading wijn naar Zeeland. Op de vigiliedag van het feest van Sint Nicolaas kwam de boot in Holland in een storm terecht en dreigde te vergaan. Tot overmaat van ramp trachtten zeeroevers met een bootje het schip te benaderen om het te plunderen. Walter bleef bij dit alles kalm en zei: "Wij zijn in de handen van Maria, zij zal onze eigendom wel beschermen". Pas had hij deze woorden uitgesproken of een windstoot rukte enkele vaten los die van de boot rolden en de schuit van de kapers die langszij voer deed omslaan. Toen de storm later nog in hevigheid toenam, beled Walter voor zijn broeders zijn zonden en trok zich in de kajuit terug om te bidden tot O.L.Vrouw. In gebed verzonken sluimerde hij weg en droomde dat hij in het klooster een medebroeder op de citer hoorde spelen. Wakker geworden ging hij naar buiten bij de anderen en zei hen niet te vrezen: "want een medebroeder in Himmerod is voor ons aan het bidden".

Toen het gebeurde later aan de abt werd medegedeeld, riep deze de broeder waarover Walter gedroomd had bij zich om uitleg te krijgen over deze vreemde zaak. Het is eenvoudig zei de broeder: *"Als ik geen godsvrucht kan gevoelen beweeg ik de vingers onder mijn scapulier zoals iemand die op de citer speelt, en in mijn geest beroer ik de snaren, zo overwin ik de loomheid van mijn ziel en wek ik mijn godsvrucht op"*.

Vindingrijk bidden

Men noemden hem 'de Mariamonnik'. Hoewel hij geen woord Latijn verstond, nam hij voor ieder zichtbaar toe in heiligheid.

Op een goed moment vroeg vader abt hem, wat hij deed, wanneer de anderen zongen en baden in het koor: hij kon het immers niet verstaan? In al zijn eenvoud legde hij uit dat hij het leven van Jezus overwoog, vooral de passages, waarin de Heilige Maagd een rol speelde.

En tijdens de lezingen onder het eetmaal hield hij zijn eigen lezingen in de vorm van de gedachten:

Wanneer we met het eten beginnen overweeg ik in mijn gedachten, hoe voor mij, de Zoon van God door de engel werd aangekondigd en hoe hij door de heilige Geest in het maagdelijk lichaam werd ontvangen. Daarmee is de eerste bladzijde gelezen. Dan denk ik eraan hoe hij geboren werd bij engelengezang, gewikkeld in schamele doeken en in een kribbe werd neergelegd. Zo draai ik het tweede blad om. Op die wijze overweeg ik de besnijdenis, de komst van de wijzen, de vlucht naar Egypte, zijn doopsel en vasten, zijn lijden en verrijzenis, de hemelvaart en de heilige Geest en dan het Laatste Oordeel. Dit is mijn dagelijkse lezing die eindigt als het eetmaal ophoudt". Soms werd hij daar zo door in beslag genomen dat hem de tranen over de wangen biggelden en op tafel neerdruppelden.

Toen hij eens met zijn abt Eustasius op reis was en in het Zuid-Belgische klooster Villers verbleef, ontving hij een visioen waarin de Heilige Maagd hem beloofde dat hij haar nu voor altijd rechtstreeks zou mogen aanschouwen. Daags daarna keerde hij met zijn abt naar Himmerod terug. Korte tijd later is hij gestorven.

Walter leefde in het klooster als een heilig man, trouw aan zijn gelofte en overleed er rond 1220. In het martyrologium van de cisterciënzers wordt hij op 22 januari herdacht.

In het boek 'Het gouden Boek', het handboek tot volmaakte Godsvrucht tot de Allerheiligste Maagd Maria, van de H.Montfort wordt Walter van Bierbeek al genoemd. Hij was een beroemde ridder die zich heeft toegewijd aan Maria als lijfeigene en trad in de orde der Cisterciënzers te Himmerod. Hij was dus de eerste die zich als liefdeslaaf aan Maria heeft opgedragen. (blz. 142 van 1935)

Karmelgemeenschap Bierbeek 2014

bron: KULeuven en
Cyriel Vanderwegen
Deken Paul Nijs

